

Elke stem een stoel

Cursiefjes uit de therapieruimte

Sermijn, J., & Van Goethem, M. (2022)• Jasmina Sermijn

Els Wouters •

Een zomerdag. Vrij om te lezen. Het boek *Elke stem een stoel* lonkt al een tijdje. De tekeningen op de cover spreken aan en maken nieuwsgierig. Een hond, een wulpsse dame, een boos uitziende man ... Mijn interesse wordt nog meer gewekt bij het lezen van de achterflap. De zin: ‘Psychotherapie is veel meer dan enkel en alleen het behandelen van problemen aan de hand van wetenschappelijk bewezen interventies. Het is voortdurend zoeken naar wat mensen vastzet en beweegt’, sluit aan bij hoe ik het werken met ingrijpende en complexe verhalen dagelijks ervaar.

In dit boek neemt Jasmina Sermijn ons via dertig korte verhalen mee naar haar eigen praktijk. Deze cursiefjes vertellen allemaal iets over wat therapie is en zijn sprekend geïllustreerd door Mila Van Goethem, illustrator en striptekenaar.

Jasmina Sermijn is doctor in de klinische psychologie, werkt als systeemtherapeut in Hestia, centrum voor psychotherapie en is als docente en supervisor betrokken bij de opleidingscentra Rapunzel en Euthopia. Ikzelf ken Jasmina Sermijn als een inspirerende en bevlogen spreker, mede-oprichtster van het Narratief, Dialogisch, Collaboratief Collectief, het NDC2.

Als systeem- en narratief therapeut leeft er een grote fascinatie in mezelf voor de verhalen die anderen meedragen. Zowel in Elim, centrum voor residentiële

-
- Systeem- en narratief therapeut bij psychotherapeutisch centrum Elim en Agora therapie- en vormingscentrum. Freelance medewerker van de Interactie-Academie.
E-mail: elswouters@hotmail.com

psychotherapie, als in Agora, groepspraktijk, wandel ik samen met de cliënten door de verhalen die ze vertellen. Ik probeer oog en oor te hebben voor aspecten van verhalen of verhalen die niet meer verteld of gezien worden. Creativiteit is daarbij een nodige bondgenoot. Benieuwd hoe het boek van Sermijn hieraan kan bijdragen, start ik met lezen.

Reeds vanaf het eerste cursiefje zet het boek aan het denken. Sermijn vertelt hoe ze met haar geboorte een ruzie tussen haar ouders onderbrak, een familietherapeut vanaf het prille begin. Het verhaal laat me mijmeren over welke familiedynamieken bij mezelf hebben bijgedragen aan de keuze om psycholoog en systeemtherapeut te worden.

Bij elk cursiefje herhaalt dit proces zich. Doorheen de verhalen geeft Sermijn een inkijk in haar manier van werken en verrast ze met hoe ze op haar eigen unieke wijze letterlijk elke stem een stoel geeft. Bijvoorbeeld: ‘Hoe laat je een huisdier spreken in de therapieruimte op een manier dat het een waardevolle bijdrage levert aan het proces?’ of ‘Hoe geef je ADHD een beeld en een naam zodat het werkbaar wordt?’

Naast de inkijk in haar manier van werken, neemt Sermijn ons ook mee op reis naar haar eigen denkwereld. Ze laat ons zien welke complexiteiten ze in therapie tegenkomt en hoe ze hierin een weg probeert te vinden. Een weg met vallen en opstaan.

De uitdagingen die Jasmina verhalend beschrijft zijn zeer herkenbaar en nemen me opnieuw mee naar mijn eigen werkcontext en worstelingen hierin.

Een cursiefje dat me instant naar het eigen werkveld brengt, is het verhaal: ‘Jij bent slechts één’. Hier vertelt Sermijn over de wanhoop en het gevoel van afwijzing die een cliënt overvallen wanneer ze een tijdje op vakantie gaat.

**Je voelt je afgewezen – in de steek gelaten – ook al is het maar voor even.
Jouw hoofd begrijpt – jouw lijf zegt neen.
Een dwingende angst maakt zich van jou meester en probeert mij in zijn grip te krijgen.
(p. 42)**

Een aantal van mijn cliënten springen in het vizier. Hun worstelen met mijn afwezigheid omwille van ouderschapsverlof. Het gevecht tussen het begrijpen en de teleurstelling over het gegeven dat ik een drietal maanden uit hun traject verdwijn. Voelbaar op verschillende manieren.

Nog meer word ik meegenomen naar mijn eigen twijfels en overpeinzingen: ik herinner mij lijfelijk de moed die ik moest verzamelen om de boodschap aan de cliënten te vertellen, het verantwoordelijkheidsgevoel dat me influisterde om de periode wat in te korten, beschikbaar te blijven via mail, ... Hoe het mij manieren liet zoeken om het verteerbaar te maken. Maar ook de irritatie en de ergernis, want ik ben maar een van de zovelen die het proces dragen.

Doorheen de cursiefjes laat Sermijn verschillende thema's aan bod komen: vooroordelen, hoe open blijven bevragen bij op het eerste zicht ernstige aanmeldingen, maatschappelijk beladen problematieken. Door inzicht te geven wat er in haar lichaam en gedachten gebeurt, geeft ze een beeld over hoe ze binnen al deze complexe vragen ruimte tracht te maken voor het verbreden, het verkennen van verschillende perspectieven. Kortom, hoe al deze stemmen een plek te geven in de therapieruimte zodat ze op een veilige, kwetsbare manier verkend kunnen worden.

De cursiefjes en de illustraties in het boek zijn herkenbaar. Hierdoor slaagt het boek erin je te laten reflecteren over je eigen therapeutische werk, de complexiteiten die je hierin tegenkomt en hoe je hiermee omgaat. Zonder te vertellen hoe je moet werken, inspireren de cursiefjes en geven ze ideeën over hoe je aan de slag kan.

Maar misschien is het belangrijkste effect van het boek wel het gevoel dat je niet de enige bent die te kampen heeft met de uitdagingen die verbonden zijn aan dit werkveld. Dat we allemaal in onze eigen gespreksruimte of werkcontext aan het zoeken zijn naar nieuwe wegen, met vallen en opstaan. Vanaf nu maakt het boek deel uit van mijn *team of support* en zal ik aan Jasmina Sermijn terugdenken wanneer een van de vertelde complexiteiten de ruimte binnenwandelt.

